

ЗАСТАНУВАЊЕ- ЖЕЛБА ИЛИ МОЖНОСТ?

Една од најзначајните фази во тек на растењето на детето претставува застанувањето и одењето. Овој период е значаен како од страна на детето, така и од страна на неговите родители. Детето, се разбира, сака и се радува кога прави нови работи. Тоа, секако, предизвикува и големо задоволство во неговата околина, особено, кај родителите. Но практиката укажува на една значајно несовпаѓање помеѓу желбите и можностите. Кога зборуваме за желбите зборуваме, пред се, за желбите на детето, но и за желбите на родителите. Имено, се поставува прашањето, дали радоста на детето кога ќе биде застанато на нозе значи и негова способност за стоене?

Во психомоторниот развој на детето постојат неколку значајни фази. Прво детето успева да ги контролира движењата на главата- “ја држи” главата, потоа почнува да се врти и да прави обиди за седење, седи самостојно и се обидува да ползи, и на крајот застанува и ги прави првите чекори со придржување. На крајот од овие фази следува самостојно одење. Овие фази овозможуваат постепена самостојност и мобилност на детето и претставуваат резултат на созревање на нервниот, мускулниот и скелетниот систем. Овој редослед на активности, се разбира, не мора во целост да се случува кај секое дете. Постојат многу индивидуални разлики кои ги прават децата различни и “свои “. Некои деца умеат и да прескокнат нека од овие фази, најчесто, ползењето, или пак да почнат да ползат откако веќе застанале на нозе и сл. Токму ваквата различност треба да ја почитуваме и желбите да ги сообразиме со можностите на детето.

Родителите треба да разликуваат “сакам” од “можам “. Тоа е особено од огромно значење за застанувањето на нозе. Причина повеќе е рефлексното движење на нозете како одење, кое се среќава кај бебињата од самиот почеток на нивниот живот. Тој рефлекс не значи дека детето сака и може да оди. Но, за некои родители тоа претставува знак да почнат да го застануваат детето. При тоа тие не се свесни дека прават еден огромен стрес на долните екстремитети, нивно оптоварување за кое се уште не се подготвени и можност за создавање на деформации и отстапувања во развојот на колковите, колената и особено, стапалата. Несозреаниот скелетен систем е подложен кон деформации бидејќи не е во состојба да ја поднесува тежината на детето, колку и да е таа за нас возрасните - мала. При тоа треба да се занемари радоста на детето заради тоа што се наоѓа во исправена положба. Таа означува- САКАМ, но не и МОЖАМ. Можам значи способност на детето само да се исправи на нозе држејќи се за нешто. Таквото застанување подразбира доволно развиена координација, цврстина и јачина на мускулите за да може тоа да се направи. Спонтаното застанување го покажува токму тоа- можност и способност да се направи нешто. Кога тоа ќе настапи спонтано значи дека детето е во состојба да стои и тоа треба да го прави колку што сака. Заради тоа сите активности и куќни помагала врзани со исправена положба треба да се применуваат дури откако детето ќе застане самостојно.

Се друго, секое предвремено форсирање и преголема помош во тој процес, остава можност за нарушување на природниот развој на детето, а со тоа и појава на определени отстапувања.

Најчестите деформитети како резултат на предвременото застанување се случуваат на стапалата и тоа во вид на спуштање на нивните нормални сводови. И ако го додадеме фактот дека стапалата се формираат до три годишна возраст, јасно е дека постои сериозна можност за нивно деформирање.

Желбата на родителите детето да има брз раст и развој е сосема природна. Сосема природна е и желбата на децата да откриваат нови погледи и да се радуваат завземајќи нови положби. Но, мора да се следи она што детето може и успева да го направи. Детето треба во целост да се поддржи во таквата активност, но никако да се сили и форсира. Задача на родителот е да ги предвиди можните последици и несакани случувања. Токму заради тоа, најлесен начин да не се згреши е да се почека детето да покаже до каде се неговите можности.